

ÎNVIEREA DOMNULUI

Foaie duminicală a parohiei “Învierea Domnului”, cartierul Dacia, Iași

TRIUMFUL CREȘTINISMULUI

În timpul lui Constantin cel Mare ia sfârșit evoluția Imperiului Roman, care începuse odată cu primul contact cu Orientul elenistic. Imperiul atinsese cea mai importantă întindere teritorială, iar deja din vremea lui Adrian începuse să decadă: frontierele devin fluctuante, în secolele următoare se împarte sub presiunea popoarelor sau a unor personalități, sau se reconstituie și cunoaște noi perioade de expansiune. De asemenea, pe plan politic, Imperiul atinge apogeul final. Principatul roman devenise treptat o monarhie teocratică, în care împăratul era un intermediar ce lega lumea de Dumnezeu, iar Statul devenise reflectarea pe pământ a legii divine. Cultul soarelui neînvins, instaurat de Aurelian ca religie de stat la jumătatea secolului al III-lea, era legat de noua concepție religioasă monarhică. Împăratul era echivalentul în lume a ceea ce soarele era în cer, el participa la natura sa glorioasă, era reprezentantul său pe pământ. Monarhul era separat de simplii muritori, el era sacru alături de cei care-l înconjurau. Împăratul făcea obiectul unui cult religios, iar pe viitor în „liturgia imperială”, ritualul sacru care era destinat vieții împăratului, simboliza natura divină a statului, ca expresie a acestei lumi de natură celestă. Evoluția acestei percepții statale era paralelă cu evoluția religioasă a lumii greco-romane către monoteism sau credința într-un singur Dumnezeu. Neoplatonicismul lui Plotin, cântecul de lebedă al filosofiei grecești, cultele orientale și scrierile ermeneutice, toate principalele curente spirituale și intelectuale ale epocii, proclamau drept principiu unic un Dumnezeu suprem în cer. Constantin era un reprezentant tipic al acestei noi conștiințe religioase. Conform primului biograf creștin, Eusebiu de Cesareea, tatăl său „își consacrase Unicului Dumnezeu copiii săi, soția sa, slujitorii săi și întreg Palatul său”. Constantin a crescut în atmosfera acestei religii, fiind atras spre misticism, cu credința în vise, în viziuni sau iluminări. El credea în alegerea sa, iar cariera sa politică a fost caracterizată de contacte personale cu cerul. Această stare de spirit nu era suficientă pentru a explica convertirea sa la creștinism, dar ne poate ajuta să înțelegem mai bine cum privea Constantin religia întemeiată de Hristos și să vedem în el reprezentantul unei apropieri între Biserică și credința sa.

Constantin cel Mare și-a început ascensiunea sa pe plan politic, în contextul conflictelor fratricide care opuneau mai mulți împărați rivali, după abdicarea lui Dioclețian. Acesta din urmă, a inaugurat sistemul celor doi împărați, fiecare cu funcții proprii, purtând titlul de „august”, cărora le erau asociați doi „cezari”. Acest sistem, destinat să remedieze dificultățile crescânde ale